

Psychologiczno - socjologiczne podstawy wyboru zawodu.

*„Dotąd kariera była dla nas faktem materialnym
jak dla fizyka wrzenie wody w próbowce.
Spójrzmy teraz na nią z innej strony.
Kariera w ludzkiej świadomości,
kariera jako model ludzkiego ideału,
jako drogowskaz działania, jako motyw czynów.
Innymi słowy- kariera jako ideologia”.*

Zygmunt Bauman

Każdy z nas posiada w swoim życiu określone cele, do których dąży. Ich rodzaj i poziom uzależnione są od indywidualnych zdolności, woli i potrzeb, a także od licznych uwarunkowań środowiskowych takich jak: pochodzenie społeczne, terytorialne oraz okres dziejowy, w którym żyjemy. Nieustanny rozwój cywilizacyjny powoduje, że człowiek stawia sobie coraz to nowe wyzwania. Uparcie dąży do podnoszenia swojego standardu życia. Owa potrzeba realizacji zamierzonych celów, była od dawien dawna w polu zainteresowań wielu dyscyplin naukowych takich jak: filozofia, psychologia, socjologia, pedagogika. Choć różnie definiowana, odzwierciedla swój sens w fundamentalnym pytaniu - co stanowi siłę napędową ludzkiego działania?

Planowanie kariery zawodowej to konieczność, przed którą staje każdy młody człowiek. Praca powinna być nie tylko źródłem dochodu, ale także zawodowej satysfakcji wynikającej z rozwijania swoich pasji, realizowania zainteresowań i rozwoju osobistego. Podjęcie decyzji o kształceniu się w szkołach różnego szczebla i wybór zawodu powinien być procesem decyzyjnym trwającym dłuższy czas. Wśród rozmaitych form działalności jakie są podejmowane przez ludzi szczególne miejsce przypada pracy zawodowej. Wypełnia ona cały okres dorosłego, produktywnego życia człowieka a czas dzieciństwa jest w pewnym sensie przygotowaniem do niej.

Z pracą zawodową wiąże się możliwość realizacji planów życiowych oraz satysfakcji i realizacji innych zadań rozwojowych np. prokreacja. Podejmując pracę zawodową, człowiek realizuje swoją zawodową karierę. Pojęcie kariera oznacza „standardowy ciąg podejmowanych przez jednostkę ról społecznych i zajmowanych (zdobywanych) pozycji o wzrastającym prestiżu społecznym, najczęściej związany z działalnością zawodową lub polityczną”¹. Przedstawione rozumienie kariery sugeruje

¹ K. Olechnicki. P. Załęcki. „ Słownik socjologiczny”. Graffiti. Toruń 2002. s.92

pejoratywne znaczenie tego pojęcia. Istotnie, przez wiele lat w potocznym rozumieniu karierę wiązano powszechnie z „karierowiczostwem”, czyli z osiągnięciem określonych pozycji najczęściej zawodowych „sposobem”, nie zawsze uczciwym w rozumieniu „za wszelką cenę”. Tymczasem kariera zawodowa jest przebiegiem drogi zawodowej człowieka. Składają się na nią dokonania występujące w trakcie biegu życia, będące właściwie biograficznym zapisem życia jednostki. Często zamiast pojęcia kariery używa się określenia rozwój, mając na uwadze przemiany zachodzące w jednostce pod wpływem kolejnych doświadczeń życiowych i zawodowych.

Rozwój zawodowy jest procesem, stymulowanym przez wiele czynników psychologicznych i środowiskowych, bardzo ważnych szczególnie w fazie dorastania i kształtowania się młodego człowieka. Odkrywanie swojego powołania, wybór właściwej ścieżki edukacyjnej i przyszłego zawodu, to zadanie trudne i życiowo bardzo ważne. Dlatego też z całą pewnością warto zastanowić się nad współpracą z doradcą zawodowym, który posiada kompetencje by określić predyspozycje zawodowe oraz przygotować ścieżkę rozwoju zawodowego.

Anna Ewa Wysokowicz – doradca zawodowy I stopnia

Bibliografia

- Bauman Z. „Kariera”. Iskry. Warszawa 1960
Olechnicki K. , Załęcki P. „Słownik socjologiczny”. Graffiti. Toruń 2002